

Cvičenie 8

1. Ako definujeme pojem hospodárska politika?

Predstavuje určitú sústavu poznatkov o fungovaní ekonomiky, na základe ktorých štát súborom opatrení pôsobí na vývoj hospodárskej a sociálnej sféry.

Všetky opatrenia statu, ktorými posobi (ovplyvňuje) hospodarsky život krajiny

2. Kto je hlavným subjektom hospodárskej politiky?

vlada

3. Aké je základné členenie hospodárskej politiky? (?? prosím o prekontrolovanie odpovede ??)

- **liberálna HP** – je to súčasná politika. Jedným z predstaviteľov bol aj KEYNES.
- **intervencionalistická HP** – preferuje zásady štátu do politiky

4. Ako členíme hospodársku politiku z hľadiska použitých nástrojov?

- Fiškálna (rozpočtová) politika
- Monetárna (peňažná a úverová) politika
- Zahranično – obchodná politika
- Dôchodková politika

5. Vymenujte hlavné ciele hospodárskej politiky.

- Ekonomický rast
- Cenová stabilita
- Zamestnanosť
- Vyrovnaná platobná bilancia

6. Ako sa prejavuje ekonomický rast v dlhom a v krátkom období?

- Krátkodobé hľadisko – rast realneho HDP (HDP_r)
- Dlhodobé hľadisko – rast potenciálneho produktu (HDP_p)

7. Ako definujeme prirodzenú mieru nezamestnanosti?

Miera nezamestnanosti, pri ktorej sú mzdové tlaky v rovnováhe, takže miera inflácie sa ani nezvyšuje ani neznižuje.

8. Čo vyjadruje magický štvoruholník?

Zobrazuje dosiahnuté makroekonomické ukazovatele krajiny vo vzťahu k uvedeným stabilizačným cieľom za určité obdobie. V teórii magického štvoruholníka ide o vyhodnotenie účinnosti HP na báze štyroch kritérií, reprezentovaných štyrmi makroekonomickými ukazovateľmi:

- **G** – priemerné ročné tempo rastu HDP v % (Ekonomický rast)
 - **P** – priemerné tempo inflácie v % (Cenová stabilita)
 - **U** – priemerná miera nezamestnanosti v % (Zamestnanosť)
 - **B** – podiel salda platobnej bilancie na HDP v % (Vyrovnaná platobná bilancia)
- (G-P-U-B)

9. Na čo je zameraná makroekonomická politika?

usiluje sa o plnšie využívanie zdrojov, kde je hranica určená krivkou produkčných možností. V oblasti makroekonomickej rovnováhy, takže ovplyvňuje agregátna dopyt a ponuku.

Snazi sa dosiahnut vyssiu efektiviui (najvyssi uzotok) VF

10. Na čo je zameraná mikroekonomická politika?

Dosiahnutie vyššej aktivity pri alokácii zdrojov.

Na dosiahnutie plnsieho vyuzivania zdrojov.

11. Čo je základným nástrojom fiškálnej politiky?

Verejný a štátny rozpočet.

12. Čo je štátny rozpočet?

- Súčasť verejného rozpočtu
- Obsahuje: Rozpočty ústrednej správy, Rozpočty územnej samosprávy, Fondy sociálneho a zdravotného zabezpečenia
- centralizovaný fond peňažných prostriedkov, má povahu bilancie (účtu), schvaľuje ho zákonodarný orgán (Zákon o štátnom rozpočte)

V skratke ide o centralizovaný peňažný fond štátu, ktorý má stranu príjmov a stranu výdavkov

13. Akú podobu môže mať *nesúlad* medzi príjmovou a výdavkovou stranou štátneho rozpočtu?

- Prebytkovu => Príjmy > Výdavky
- Deficitnu => Príjmy < Výdavky (súčet deficitov štátneho rozpočtu nazývame štátny dlh)

14. Čo tvorí najväčšiu položku príjmovej strany štátneho rozpočtu?

Dane

15. Čo znázorňuje Lafferova krivka?

Znázorňuje výnos z daní vzhľadom na mieru zdanenia obyvateľstva.

Ak sú dane vysoké a obyvateľia si myslia, že ich dane nie sú využité efektívne, každý hľadá cestu, ako ich obísť, takže pri vysokých daniach sa znižujú príjmy štátu. Pozor na zovšeobecňovanie: Nórsko má extrémne vysoké dane a zároveň vysokú životnú úroveň a zamestnanosť; každý tam dane platí poctivo ;)

16. Čo sú transferové platby?

nenávratné platby smerujúce od štátu k občanom. *sociálne dávky, podpora v nezamestnanosti a pod.*

17. Aká je úloha centrálnej banky v monetárnej politike?

je výhradným emitentom peňazí - vyrába bankovky a dáva ich do obehu
stráži stabilitu cenových úrovní a hodnoty peňazí

18. Vymenujte aspoň dva nepriame nástroje monetárnej politiky.

- **určovanie výšky úrokovej sadzby, za ktorú centrálna banka poskytuje úvery komerčným bankám**
- **určovanie minimálnej miery povinných rezerv pre komerčné banky v %**
- operácie na voľnom trhu
- Intervencie na devízových trhoch

19. Čo je úlohou zahraničnoobchodnej politiky?

- prostredníctvom nej sa reguluje pohyb tovarov, služieb a kapitálu cez hranice štátu
- dlhodobovo vyrovnaná obchodná a platobná bilancia a optimálne menové kurzy

20. Aké nástroje využíva zahraničnoobchodná politika?

- **Priame nástroje** (administratívne-byrokracia navyše) - clo, kvóty, tarify a vývozné subvencie, alebo tzv. neviditeľné prekážky dovozu (prísne zdravotné prekážky dovozu potravín, požadovanie technických certifikátov)
- **Nepriame nástroje** (trhovo orientované) - intervencie na devízových trhoch, opatrenia monetárnej a fiškálnej politiky, ktoré majú vplyv na rovnováhu platobnej bilancie

monetárna politika - zmena úrokových sadzieb

fiškálna politika - zmena miery zdanenia

21. Čo je úlohou dôchodkovej politiky a aké nástroje používa?

- cieľom je ovplyvňovať dôchodky jednotlivých ekonomických subjektov (firmy, korporácie, domácnosti) a ceny tovarov
- **priama administratívna** kontrola cien a miezd tým, že: určí minimálne mzdy, minimálne ceny (pecivo), max. ceny (voda), určí ich maximálne možné prírastky v určitom období, priamo zmrazí rast cien a miezd (cenové alebo mzdové moratórium)
- **nepriamym spôsobom** prostredníctvom tzv. sociálneho partnerstva, t.j. uzatvorením tripartitných dohôd (štát – zamestnávateľia – zamestnanci (odbory)). V týchto dohodách sa určia základné pravidlá dôchodkovej politiky, sociálnymi davkami, prídavkami,